

ANLEDNING TILL UNDERSÖKNINGEN

Brand i gymnastikbyggnad.

UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV

Bo Götegård, brandförsvaret, och NN, polisen, tekniska roteln.

HÄNDELSEN

Tisdagen den xx-xx-xx kl 06.42 inkommer telefonlarm till SOS från en privatperson som berättar om att det brinner i en byggnad på X-gatan. Ledningscentralen larmar ut styrkor från X-stad brandstation (som direkt angränsar till larmadressen) samt kompletterande rökdykarförstärkning från Z-stad brandförsvaret. Samtidigt larmas befälsbilar med vakthavande brandingenjör och överbrandmästare från Q-stad brandstation samt jourhavande brandinspektör. Inom en tidsrymd på någon minut inkommer ytterligare telefonsamtal om branden samtidigt som styrkan från X-stad brandstation anländer till adressen och ger en lägesrapport om övertänd byggnad samt begäran om förstärkning.

BYGGNADEN

Byggnaden utgörs av en fristående enplans tegelbyggnad (byggd på 1880-talet och K-märkt) och gränsar i väster mot Y-gatan och i öster mot skolgård och skolbyggnad i fyra våningsplan. Byggnaden upptar en yta på cirka 650 kvadratmeter och utgörs av gymnastikhall 30 x 17 meter med en takhöjd till innertaket på cirka 10.00 meter och ytterligare ca 6.00 meter mellan innertak och taknock. Under golvbjälklaget finns en ventilerad kryppgrund med fritt utrymme ner till jordgolvet på ca 0.80 meter. På var sida om gymnastikhallen finns en lågdel (omklädningsrum samt förråd) som mynnar mot fastigheterna Y-gatan 23 respektive 27. I dessa fastigheter inryms ett 50-tal bostadslägenheter.

Gymnastiksalens fasta inredning utgjordes till viss del av träbeklädda väggar med akustikskivor, innertaket var klätt med pärlspont samt akustikskivor. Yttertaket utgjordes av plåt med en träbeklädd insida (råspont) och över gymnastiksalens plankgolv en svetsad linoleummatta. Längst hallens västra kortsida (mot Y-gatan) fanns en försänkning i golvet (hoppgröp för gymnaster). Groppen är 1.60 meter djup och upptar en yta på 9 x 6 meter och var fylld med ca 90 kubikmeter skumplast i oregelbundna former. På golvet direkt ovanför hoppgroppen fanns dessutom ett flertal gymnastikmattor förvarade. Gymnastikmattor fanns även förvarade i salens respektive långsida (upphissade mot väggen ett par meter över golvet).

INSATSEN

Vid brandförsvarets ankomst var byggnaden helt övertänd och lågor slog ut från byggnadens fönster. Släckinsats inleddes från X-gatan med utvändigt släckning. Insatsen från gårdssidan inleddes med rökdykarinsats via omklädningsrum in i stora hallen, men med beaktande av det kraftiga brandförloppet och rasrisken från innertaket så bedömdes att rökdykarinsatsen skulle avbrytas. Beslut togs därefter att ingen insats med rökdykning skulle ske med inriktning på att kraftsamla resurserna och upprätta begränsningslinjer mot omgivande fastigheter. Under insatsen var risken överhängande för att byggnadens husgavlar eller delar av dessa kunde falla ner på utsidan. Från angränsande fastigheter på Y-gatan evakuerades totalt 31 personer.

Branden spred sig till en fastighet (taket) på Y-gatan i ett tidigt skede men kunde släckas innan branden fått ordentligt fäste. Begränsningslinjer upprättades mot två fastigheter på Y-gatan som efter massiv insats förhindrade brandspridning. Risken för brandspridning till kontorsfastigheten och butiker mot gymnastiksalens kortsida samt skolbyggnaden på baksidan var också överhängande. Ett 60-tal fönsterpartier i dessa byggnader spräcktes av värmestrålningen. Insatsen krävde stora personella resurser (95

man från brandförsvaret och totalt 500 mantimmar) och avslutades följande dag klockan 07 15.

UNDERSÖKNINGEN

Under hela insatsen fotodokumenterades byggnaden från olika vinklar samtidigt som brandpersonalen intervjuades om iakttagelser under insatsen. Vid den första brandtekniska undersökningen inifrån byggnadens lågdel fanns det inga tecken som talade för att branden har startat i dessa utrymmen. Dörrarna mellan gymnastikhallen och omklädningsrummen var stängda under brandens inledande skede och visade kraftiga brandskador på hallsidan med genombränning i dörrarnas övre del. Brandskadorna i gymnastiksalens takstolar orsakade att yttertaket vek sig på mitten och den träbeklädda insidan (råspont) var helt bortbränd. Innertaketets bärande och träbeklädda bjälklag var kraftigt brandpåverkat och av innertaketets träbeklädnad och akustikskivor återstod endast ett fåtal skivor hängande ner över golvet.

Då rasrisken från innertak och takstolar i byggnaden (gymnastikhallen) var överhängande kunde ingen brandorsaksundersökning utföras i gymnastiksalen innan yttertaket och takstolar rivits (tidsåtgång 3 veckor). Vid den efterföljande undersökningen i gymnastiksalen konstaterades att avskiljningen mellan hoppgruppen och kryppgrunden hade utgjorts av två lager träfiberskiva (som slutade ca 5 centimeter från jordgolvet). Avskiljningen var helt genombränd och golvbjälklaget hade kraftiga kolningsskador på undersidan med koncentration (djupare kolningsskador) i det främre nordvästra hörnet cirka 2.00 meter in under golvet. Under golvet i anslutning till brandskador fanns inga elektriska installationer eller ledningar.

FAKTISKA OMSTÄNDIGHETER

Byggnaden (gymnastiksalen) var ett känt tillhåll för nattliga gäster som tar sig in och nyttjar lokalerna för diverse aktiviteter som med all sannolikhet inte alltid är relaterade till gymnastik. Även på morgonen (någon timme innan branden upptäcktes) har besökare utan tillstånd varit i gymnastikhallen. Gymnastiksalen var utrustad med ett inbrottslarm kopplat till larmföretag. Larmet var så utformat att om någon ytterdörr till omklädningsrummen var öppen mer än 5 minuter aktiverades larmet. Skriftlig information om larmets funktion stod anslaget på entrédörren till omklädningsrummen.

SLUTSATS

Det snabba brandförloppet och brandskador under golvet (i bjälklaget) talar för att branden startat i hoppgrupens skumgummifyllning med en snabb brandutveckling med lågor som spridit sig till gymnastiksalens brännbara takbeklädnad. Orsaken till brandens uppkomst har inte med säkerhet kunna fastställas, men en sannolik orsak är att branden har varit anlagd eller orsakats av ovarsamhet med öppen eld eller rökning.

ERFARENHET

Med ett mera sofistikerat inbrottslarm hade ett ovälkommet besök upptäckts och larmat bevakningsföretaget. Ett inbrottslarm kan även kompletteras med ett antal rökdetektorer (placerade på väl valda platser) så att även brand skall kunna indikeras och larma i ett tidigt skede. Ett heltäckande brandlarm kopplat till brandförsvaret hade utan tvekan varit ett bättre alternativ men med beaktande av den höga brandbelastningen (skumplast) koncentrerat på ett ställe hade brandens omfattning och skada kanske ej kunnat förhindras av annat än med en heltäckande vattensprinklerläggning med ett lågt RTI värde.

